

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8217200180
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8217200180.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Viery Kandrikovej, v spore žalobkyne: Q. H., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. P. XX, právne zastúpená: JUDr. Marián Geleneky, advokát, so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovaným: 2./ Y. K. - na neznámom mieste, zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, 3./ Y. K. - na neznámom mieste, zastúpený Slovenským pozemkovým fondom, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, 4./ P. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. P. XX, právne zastúpený: JUDr. Eva Hudáková, advokátka, so sídlom Dlhý rad 17, 085 01 Bardejov, 5./ T. C. - na neznámom mieste, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, 6./ V. K., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. P. X, 7./ T. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. P. XX, 8./ H. C. - na neznámom mieste, zastúpená Slovenským pozemkovým fondom, Búdkova 36, 817 15 Bratislava, 9./ T. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. P. X, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 1C/4/2017-505 zo dňa 05.04.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje sa rozsudok.
- II. Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala voči žalovaným určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedenej na Okresnom úrade Bardejov, katastrálny odbor, na LV č. XXX, kat. úz. B. P., a to parcely registra „C“ evidovanej na katastrálnej mape parcela č. XXX - orná pôda. o výmere 294 m².
2. Okresný súd Bardejov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. Stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.
3. Na základe vykonaného dokazovania súd konštatoval, že nehnuteľnosti v kat. úz. B. P., evidované na LV č. XXX, a to parc. č. XXX - orná pôda, o výmere 275 m², a parc. č. XXX- orná pôda, o výmere 294 m², boli vytvorené z pôvodnej pozemnoknižnej parcely mpč. XXX zo zápisnice číslo X. Uvedené vyplynulo zo stanoviska Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor zo dňa 10.02.2005 (odsek 13. odôvodnenia). Žalovaný v 4. rade v rámci procesnej obrany okrem iného tvrdil, že súčasné parcely č. XXX, č. XXX boli vytvorené z pôvodne mpč. XXX evidovanej v pozemnoknižnej zápisnici č. 3, čo bolo v súlade so stanoviskom Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor zo dňa 09.11.2018 (odsek 16.1. odôvodnenia). Za účelom odstránenia rozporných stanovísk katastrálneho úradu bolo v rámci súdneho konania nariadené znalecké dokazovanie znalcom N.. Y. X., pričom zo záverov ním vypracovaného znaleckého posudku č. 61/2020 jednoznačne vyplynulo, že parcely č. XXX a č. XXX boli vytvorené z pôvodnej pozemnoknižnej parcely mpč. XXX zo zápisnice číslo X. Žalovaný v 4. rade s uvedeným

záverom síce nesúhlasil, ale žiadne ďalšie doplnenie dokazovania, či už vypočutím znalca N.. Y. X. alebo vykonaním ďalšieho znaleckého dokazovania nenavrhol.

4. Z ďalšieho dokazovania vyplynulo, že pôvodná mpč. XXX zapísaná v pozemnoknižnej zápisnici č. X bola vo vlastníctve Y. J., ktorý bol vedený pod bodom B10b v podiele 5/16 a pod bodom B10a jeho brat H. J. v podiele 5/16, pod bodom B6 v podiele 1/8 a pod bodom B4 v podiele 2/8. Teda, predmetná parcela mpč. 817 bola v podielovom spoluvlastníctve Y. J. v podiele 5/16 a H. J. v podiele 11/16, pričom uvedené nebolo medzi stranami sporné.

5. Žalobkyňa v žalobe ďalej tvrdila, že medzi bratmi Y. J. a H. J. došlo v zmysle notárskej zápisnice zo dňa 30.05.1969 k vyporiadaniu časti majetku ohľadne podielu v pozemnoknižnej zápisnici č. X z parcely mpč. XX teda parcely Q. XX/X a XX/X a zároveň parcely Q. XX/X a XX/X (odsek 26. odôvodnenia). Zároveň žalobkyňa tvrdila, že medzi bratmi došlo k ústnej delbe ostatných nehnuteľností a okrem iného na základe tejto dohody Y. J. pripadla parcela č. XXX a jeho bratovi H. J. parcela č. XXX, ktorú má v súčasnosti užívať jeho vnučka V. J.. Zároveň žalobkyňa tvrdila, že jej otec Y. J. jej následne parcelu č. XXX daroval neformálnou zmluvou. Súd mal však za to, že žalobkyňa neunesla v predmetnom civilnom sporovom konaní bremeno dôkazu ohľadne jej skutkového tvrdenia, že medzi bratmi Y. J. a H. J. došlo k vyporiadaniu ich spoluvlastníctva ohľadne mpč. XXX v pozemnoknižnej zápisnici č. X., tak, že Y. J. pripadla parcela, ktorej zodpovedá súčasná parcela č. XXX a H. J. parcela, ktorej zodpovedá parcela č. XXX. Žiadny písomný dôkaz o vlastníckom rozdelení pôvodnej mpč. XXX medzi jej podielových vlastníkov, bratov J., nebol súdu predložený. Zároveň z výsluchu svedkyne V. J., ktorá je právnou nástupkyňou H. J., brata Y. J., vyplynulo, že dohoda bratov o vyporiadanií pozemkov sa týkala iba pozemkov pod ich rodinnými domami, pričom iné pozemky, a teda ani parcela mpč. XXX, sa medzi bratmi J. nevyporiadavala. V žalobe tvrdené vlastnícke rozdelenie mpč. XXX nevyplynulo ani z čestného vyhlásenia brata žalobkyne H. J. (odsek 23. odôvodnenia). Rovnako tak žalobkyňa v rámci svojho výsluchu síce tvrdila, že došlo k rozdeleniu parcely mpč. XXX, avšak s poukazom na ostatné dôkazy, predovšetkým výsluch svedkyne V. J. mal súd za to, že zrejme došlo medzi bratmi J. ako podielovými spoluvlastníkmi len k rozdeleniu parcely mpč. XXX ohľadne spôsobu jej užívania a nie vlastníckemu rozdeleniu tejto parcely.

6. Keďže súd nemal na základe vykonaného dokazovania za preukázané vlastnícke rozdelenie pôvodnej parcely mpč. XXX medzi Y. J. a H. J., nemohol mať za preukázané, že Y. J. neformálnou ústnou zmluvou daroval žalobkyňi parcelu, ktorej zodpovedá súčasná parcela č. XXX. Y. J. mohol žalobkyňi darovať iba jeho podiel na pôvodnej parcele mpč. XXX vo veľkosti 5/16. Z dokazovania zároveň vyplynulo, že žalobkyňa uvedený podiel na predmetnej nehnuteľnosti nadobudla dedením po svojom otcovi Y. J., čo bolo preukázané rozhodnutím Štátneho notárstva v Bardejove zo dňa 26.03.1973 zn. D/159/73 (odsek 25. odôvodnenia). Teda súd mal na základe vykonaného dokazovania iba preukázané, že žalobkyňa dedením vlastnícky nadobudla podiel na parcele mpč. XXX vo veľkosti 5/16. Zároveň z výsluchu svedkyne V. J. vyplynulo, že podiel 11/16 na parcele mpč. XXX po jej dedovi H. J. nadobudol dedením jej otec a po ňom ona zdedila uvedený podiel. Zároveň z výsluchu svedkyne V. J. vyplynulo, že ona užíva celú parcelu č. XXX a časť parcely č. XXX, keďže jej podiel, resp. podiel jej právnych predchodcov na parcele mpč. XXX bol väčší (11/16) ako podiel právnych predchodcov žalobkyne (5/16).

7. Vzhľadom k vyššie uvedenému súd nemal za preukázané, že žalobkyňa je dobromyseľnou držiteľkou parcely č. XXX. Z. ani neužíva celú parcelu č. XXX o výmere 294 m², ale že časť tejto parcely užíva spolu s parcelou č. XXX o výmere 275 m² V. J.. Z týchto dôvodov súd žalobu zamietol.

8. Záverom súd poznamenal, že vykonaným dokazovaním mal preukázané, že Y. J. v podiele 5/16 a H. J. v podiele 11/16 mali vo vlastníctve pôvodnú parcelu mpč. XXX, pričom uvedenej parcele v súčasnosti zodpovedajú parcely č. XXX a č. XXX. Podiel 5/16 na parcele mpč. XXX po svojom otcovi Y. J. zdedila žalobkyňa. Z výsluchu svedkyne zároveň vyplynulo, že V. J. mala podediť podiel 11/16 po svojom otcovi, ktorý ho mal podediť po H. J.. Z takto zisteného skutkového stavu má súd za to, že z hľadiska unesenia dôkazného bremena, v rámci ochrany svojho tvrdeného vlastníckeho práva k parcele XXX je dôvodné zväziť procesný postup, v rámci ktorého by sa žalobkyňa spolu s V. J. spoločne domáhali určenia vlastníckeho práva k parcelám č. XXX a č. XXX a to podľa veľkosti spoluvlastníckych podielov, ktoré mali nadobudnúť dedením po svojich právnych predchodcoch. A následne, v prípade úspechu v súdnom konaní o určenie vlastníckeho práva, by si ako podielové spoluvlastníčky parcely č. XXXa č. XXX uvedené podielové spoluvlastníctvo vzájomne vyporiadali podľa dohody.

9. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia §§ 255 ods. 1, 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

10. Proti rozsudku podala odvolanie žalobkyňa, namietajúc, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Súd nemal preukázané, že žalobkyňa je dobromyseľnou držiteľkou parcely S. č. XXX, s čím žalobkyňa nesúhlasí. Poukazuje na uznesenie Kráľovského okresného súdu v Bardejove zo dňa 10.06.1911, č. v katastri XXXX, vo veci zosnulého R. J., pozostalostný súd z titulu dedenia zapísal vlastnícke právo na podiely z nehnuteľností zapísaných v pozemkovej knihe voľných území č. 7, obec B. P. pod poradovým číslom H súpisným č. XX...č. XXX v pomere 1. Predmetné dedičské rozhodnutie sa týkalo aj ďalších pozemkoknižných parciel a ako dedičia boli zapísaní v pomere 3 Y. J., v pomere 1 H. J..

Podľa zápisnice napísanej Komisiou vyslanou Okresným súdom v Bardejove sp .zn. Ne III. 79/33-2 do Nižnej Vole na mieste samom zo dňa 30.05.1933, zavedené nehnuteľnosti mpč. XX ...XXX, od pozemnoknižného vlastníka Y. J., ktorý podľa spisov zomrel a zdedili H. J. v 1 a Y. J. v 1. Niektoré nemovitosti boli na prepísané boli len nedopatrením omylom vynechané. Dôverníci, ktorí tam boli prítomní všetky tieto skutočnosti dosvedčujú a taktiež aj skutočnú a pokojnú držbu nemovitostí. Táto skutočnosť vyvracia tvrdenia súdu prvej inštancie, že medzi H. J. a Y. J. nedošlo k rozdeleniu nehnuteľností zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici X, mpč. XXX. Aj zo znaleckého posudku N.. Y. X. č. 61/2020 zo dňa 12.02.2021 vyplýva, že pozemkovoknižná parcela mpč. XXX bola reálne rozdelená na dva pozemky, ktoré predstavujú súčasné parcely registra S. č. XXX a S. č. XXX. Znalec ďalej uviedol, že v katastri územia B. P. ku kolektivizácii a založeniu jednotného roľníckeho družstva došlo až po roku 1974. Z tohto dôvodu v danej lokalite ide o dlhodobú ustálenú držbu. Reálnu držbu nehnuteľností dosvedčili aj samotní účastníci konania, a to V. K., T. G., T. K., čestné prehlásenie brata žalobkyne H. J. a potvrdenie obce B. P. Z uvedených dôvodov má žalobkyňa za to, že v celom rozsahu splnila podmienky oprávnenej dobromyseľnej a nerušenej držby spornej nehnuteľnosti, pričom na to aj právny titul, vyplývajúci z rozhodnutia bývalého Štátneho notárstva v Bardejove č. k. D/159/73 zo dňa 26.03.1973, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 03.04.1973. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v celom rozsahu, zároveň si uplatnila nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v rozsahu 100%, alternatívne, napadnutý rozsudok navrhla žalobkyňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

11. Žalovaný v 4. rade považuje odvolanie žalobkyne za účelové. Vykonaným dokazovaním nebolo preukázané vydržanie ani iný právny titul, ktorý by súd oprávňoval priznať žalobkyňi vlastnícke právo. Nepreukázala dobromyseľnosť v užívaní nehnuteľnosti, keďže vedela, že táto jej nepatrí a uplatňujú si na ňu nároky ďalší účastníci. Svedkyňa V. J. a účastník P. L. potvrdili, že sporná nehnuteľnosť prešla v minulosti viacerými zmenami, ktoré síce neboli riadne zaevidované v pozemkovej knihe ani v katastri nehnuteľností, ale prejavili sa v reálnom užívaní nehnuteľnosti. Aj podľa stanoviska Slovenského pozemkového fondu neuniesla žalobkyňa dôkazné bremeno, neodstránila rozpory ohľadom výmery pozemku ani jeho užívania. Napadnutý rozsudok navrhol žalovaný v 4. rade potvrdiť, trovy odvolacieho konania si výslovne neuplatnil.

12. Žalobkyňa v odvolacej replike uviedla, že listinnými dôkazmi bolo nepochybne preukázané, že medzi bratmi H. a Y. J. ako vlastníckmi bola vykonaná držba spornej nehnuteľnosti. Následne, v dôsledku chybného identifikácie parciel Správou katastra v Bardejove došlo v katastri nehnuteľností k mylnému zápisu na žalovaných a táto skutočnosť bola nepochybne preukázaná znaleckým posudkom. Dobromyseľnosť a reálna držba spornej nehnuteľností nebola narušená ani v období, keď došlo k pochybeniu Správy katastra v Bardejove. Nehnuteľnosť S. č. XXX stále užívala žalobkyňa. Tá preukázala aj právny titul nadobudnutia spornej nehnuteľnosti od svojho otca, čo potvrdil brat žalobkyne.

13. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

14. Z obsahu preskúmaného spisu je zjavné, že v zmysle podanej žaloby je ťažiskovou úlohou súdu v predmetnej veci preskúmať existujúci nesúlad medzi skutočným právnym stavom a tomu

nekorešpondujúcim zápisom vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v evidencii Katastra nehnuteľností. Stav právnej neistoty žalobkyne je odstrániteľný vydaním pozitívneho rozhodnutia súdu o určení jej vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam, pričom toto súdne rozhodnutie by bolo podkladom pre zápis práv k nehnuteľnostiam v Katastri nehnuteľností vo forme záznamu.

15. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa bola spoluvlastníčkou nehnuteľnosti mpč. XXX, zapísanej v pozemnoknižnej zápisnici č. 7, nachádzajúcej sa v obci B. P., v podiele 5/16. Svoj spoluvlastnícky podiel žalobkyňa odvodzuje od rozhodnutia Štátneho notárstva v Bardejove zo dňa 26.03.1973 zn. D/159/73 (odsek 25. odôvodnenia). Pri vykonávaní zmien v Katastri nehnuteľností v zmysle zákona č. 180/1995 o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom však rozhodnutím č. 03/98/00051-011 o schválení návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov došlo v evidencii Katastra nehnuteľností k nesprávnemu zápisu práv k nehnuteľnostiam. Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že nehnuteľnosti v kat. úz. B. P., evidované na LV č. XXX, a to parc. č. XXX - orná pôda, o výmere 275 m², a parc. č. XXX- orná pôda, o výmere 294 m², boli vytvorené z pôvodnej pozemnoknižnej parcely mpč. XXX zo zápisnice číslo 7, nie pozemnoknižnej parcely mpč. XXX. Uvedenú skutočnosť potvrdilo stanovisko Okresného úradu Bardejov, katastrálny odbor zo dňa 10.02.2005, tiež znalecký posudok vypracovaný znalcom N.. Y. X.. V dôsledku nesprávneho prevedenia pozemnoknižnej parcely mpč. XXX na parc. č. XXX - orná pôda, o výmere 275 m², a parc. č. XXX- orná pôda, o výmere 294 m², vedené v kat. úz. B. P., LV č. XXX, existuje objektívny stav, keď v evidencii Katastra nehnuteľností sú ako vlastníci vedené osoby bez vlastníckeho práva k predmetným parcelám, a teda žalovaní.

16. Podľa skutkových záverov súdu prvej inštancie žalobkyňa nepreukázala vlastnícke rozdelenie pôvodnej parcely mpč. XXX medzi Y. J. a H. J.. Za uvedeného stavu nemal súd preukázané, že Y. J. neformálnou ústnou zmluvou daroval žalobkyňu parcelu, ktorej zodpovedá súčasná parcela č. XXX. Y. J. mohol žalobkyňu darovať iba jeho podiel na pôvodnej parcele mpč. XXX vo veľkosti 5/16. Z dokazovania zároveň vyplynulo, že žalobkyňa uvedený podiel na predmetnej nehnuteľnosti nadobudla dedením po svojom otcovi Y. J., čo bolo preukázané rozhodnutím Štátneho notárstva v Bardejove zo dňa 26.03.1973 zn. D/159/73 (odsek 25. odôvodnenia). Z výsluchu svedkyne V. J. tiež vyplynulo, že podiel 11/16 na parcele mpč. XXX po jej dedovi H. J. nadobudol dedením jej otec a po ňom ona zdedila uvedený podiel. V. J. užíva celú parcelu č. XXX a časť parcely č. XXX, keďže jej podiel, resp. podiel jej právnych predchodcov na parcele mpč. XXX bol väčší (11/16) ako podiel právnych predchodcov žalobkyne (5/16). Z dôvodu nepreukázania vlastníckeho práva žalobkyne k parcele č. XXX súd prvej inštancie žalobu zamietol.

17. Žalobkyňa namieta nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci. S poukazom na predložené listinné dôkazy a výpovede sporových strán či svedkov je toho názoru, že v konaní preukázala dobromyseľnú držbu nehnuteľnosti - parcely S. č. XXX, od ktorej držby odvodzuje svoje vlastnícke právo. So závermi hodnotenia dôkazov zo strany súdu prvej inštancie nesúhlasí.

18. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývajú ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

19. K námietke o nesprávnom právnom posúdení (§ 365 ods.1 písm. h) CSP) odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. Omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp.zn. 7Cdo7/2010).

20. Odvolací súd, skôr než pristúpil k prieskumu vecnej správnosti napadnutého rozsudku v medziach podaného odvolania, považoval za potrebné zadostučiniť povinnosti ex offio skúmať splnenie imanentných predpokladov súdneho konania. In concreto, „Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdených povinností

na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta“ (Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009 zo dňa 29.06.2010, obdobne z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 191/2018).

21. Vecnú legitímáciu má v zásade ten, kto je účastníkom právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide. Ako už bolo uvedené, pôvodná parcela mpč. XXX bola v spoluvlastníctve žalobkyne, ktorá disponovala spoluvlastníckym podielom vo výške 5/16, ostatná časť spoluvlastníckeho podielu vo výške 11/16 prislúchala sesternici žalobkyne, pani V. J.. Tento právny stav objektívne vyplýva z dedičských konaní po nebohých poručiťoch, Y. J. a H. J..

22. V kontexte tvrdených skutočností a predkladaných dôkazov sa žalobkyňa podanou žalobou domáha určenia vlastníckeho práva k parcele č. XXX, orná pôda, vo výmere 294 m². Už len z hľadiska výmere parcely č. XXX vo vzťahu k parcele č. XXX (275 m²) je zrejmé, že žalobkyňa sa domáha určenia vlastníckeho práva nad rámec svojho spoluvlastníckeho podielu vo výške 5/16, deklarovaného jej rozhodnutím Štátneho notárstva v Bardejove zo dňa 26.03.1973 zn. D/159/73. Takto požadované určenie vlastníckeho práva žalobkyňa odvodzuje od dlhodobej a nerušenej držby parcely č. XXX, pričom dobromyseľnosť tejto držby argumentuje reálnou delbou parcely mpč. XXX v pozemnoknižnej zápisnici č. X, uskutočnenou medzi bratmi Y. J. a H. J., ktorou malo dôjsť k vyporiadaniu ich spoluvlastníctva tak, že Y. J. pripadla parcela, ktorej zodpovedá súčasná parcela č. XXX a H. J. parcela, ktorej zodpovedá parcela č. XXX. Y. J. mal následne ústnou darovacou zmluvou žalobkyňu darovať parcelu, ktorej zodpovedá súčasná parcela č. XXX a túto žalobkyňu užívala v presvedčení, že jej parcela ako vlastníčke patrí.

23. Keďže parcela č. XXX mala byť správne prevedená na LV č. XXX, kat. úz. B. P., z hľadiska vymedzeného predmetu konania je nepochybné, že prejednanie a rozhodnutie veci o určení vlastníckeho práva k parcele č. XXX - orná pôda, o výmere 294 m², vedenej v kat. úz. B. P., LV č. XXX, je spôsobilé zasiahnuť do spoluvlastníckych práv pani V. J.. Ak by sa totižto preukázala dobromyseľná držba parc. č. XXX zo strany žalobkyne, po zákonom stanovený čas, pani V. J. by bola ukrátená na svojom spoluvlastníckom práve, preto bolo nevyhnutné, aby pani V. J. vystupovala na strane žalovaných. Neúplný okruh žalovaných inak znamená nedostatok pasívnej vecnej legitímácie a dôvodí zamietnutie žaloby.

24. „Vecná legitímácia je totiž stav vyplývajúci z hmotného práva (nie procesného práva) a procesným následkom jej nedostatku je zamietnutie žaloby.“ (z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/144/2021 zo dňa 30.06.2022).

25. Ak všeobecné súdy postupujú tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušia tým základné právo na súdnu ochranu ďalšieho účastníka konania. (uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. 10. 2017, sp. zn. II. ÚS 590/2017)

Za nedovolenú možno považovať určovaciu žalobu, pokiaľ neslúži potrebám praktického života, ale len k zbytočnému rozmnožovaniu sporov; ak však určovacia žaloba vytvára pevný právny základ pre právny vzťah účastníkov sporu, je prípustná aj napriek tomu, že je možná (prípadne) i iná žaloba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 40/1996).

Naliehavý právny záujem, ktorý je podmienkou prípustnosti takejto žaloby, spočíva v tom, že žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie sporu a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie). Naliehavý právny záujem žalobcu o požadované určenie treba skúmať predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia. Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem o ním požadované určenie, ide o samostatný a prvoradá dôvod zamietnutia žaloby. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že tá-ktorá určovacia žaloba nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu o požadované určenie spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne žalobu bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 241/2008).

Určovací návrh podľa § 80 písm. c/ O.s.p., podľa ktorého návrhom na začatie konania (žalobou) možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem, má spravidla preventívny charakter - jeho účelom je poskytnúť

ochranu práva navrhovateľa skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva. Naliehavý právny záujem sa teda viaže na konkrétny určovací petit (to, čoho sa navrhovateľ v konaní domáha) a súvisí s vyriešením otázky, či sa návrhom s daným určovacím petitom môže dosiahnuť odstránenie spornosti navrhovateľovho práva alebo neistoty v jeho právnom vzťahu. Pri rozhodovaní o existencii naliehavého právneho záujmu, musí súd posúdiť, či podaný určovací návrh je procesne prípustným nástrojom ochrany práva navrhovateľa, a či snád o takomto rozhodnutí o určovacom návrhu nebude musieť aj tak nasledovať iné konanie.

Určovací návrh nie je spravidla opodstatnený najmä vtedy, ak vyriešenie určitej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu alebo práva, alebo ak požadované určenie má povahu len predbežnej otázky k posúdeniu, či tu je alebo nie je právny vzťah alebo právo.

Ak navrhovateľ neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod pre zamietnutie návrhu. Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že ten - ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci (otázkami aktívnej a pasívnej legitímácie účastníkov konania)(rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 6. 11. 2007, sp. zn. 17Co/161/2007

26. Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, spočívajúci v uvedení neúplného okruhu žalovaných, je nedostatok žaloby, ktorý nemožno odstrániť výzvou na doplnenie žaloby, preto súd prvej inštancie procesne žiadnym spôsobom nepochybil, ak nepostupoval podľa § 129 CSP.

Žalobkyňa v tomto smere bola povinná pre úspech v spore vyvinúť vlastnú aktivitu postupom podľa § 79 CSP o pristúpení subjektov, a to spôsobom rozšírenia okruhu žalovaných o pani V. J.. K načrtnutej aktivite zo strany žalobkyne ku dňu vyhlásenia rozhodnutia súdu prvej inštancie nedošlo, pritom jej ďalšia iniciatíva, ak by k nej vôbec došlo, je v odvolacom konaní zmarená *expressis verbis* dikciou § 378 ods. 2 CSP, ktorý v odvolacom konaní pristúpenie subjektov neprípúšťa.

27. Podľa § 228 ods. 1, 2 CSP, výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní.

28. Nad rámec uvedeného odvolací súd upriamuje pozornosť na citovanú dikciu ustanovení § 228 ods. 1, 2 CSP, ktoré vymedzujú okruh subjektov viazaných výrokom právoplatného súdneho rozhodnutia. V zmysle danej právnej úpravy nastáva v predmetnej veci stav, keď pani V. J. ako pôvodná spoluvlastníčka spornej nehnuteľnosti, parcely č. XXX - orná pôda, o výmere 294 m², vedenej v kat. úz. B. P., LV č. XXX, nebola stranou sporu, a tak ju ani nezaväzuje rozhodnutie súdu vydané v predmetnej veci. Na požadovanom určení preto žalobkyňa nemá právny záujem, nakoľko vyriešenie predostretej otázky neznamená úplné vyriešenie obsahu spornosti daného právneho vzťahu.

29. Nedostatok pasívnej vecnej legitímácie, ako aj nedostatok naliehavého právneho záujmu na určení vlastníckeho práva, zhodne vedú k nevyhnutnému záveru o zamietnutí žaloby. Z vyššie uvedených dôvodov je napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vecne správny, preto ho odvolací súd potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

30. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa nebola v odvolacom konaní úspešná, preto nárok na náhradu trov konania patrí úspešným žalovaným. Z obsahu spisu je zrejmé, že v priebehu odvolacieho konania bol procesne aktívny len žalovaný v 4. rade, ktorý vyslovene náhradu trov odvolacieho konania nepožadoval. Ostatným žalovaným žiadne preukázateľne trovy odvolacieho konania nevznikli. Vychádzajúc z čl. 17 základných princípov CSP, súd za daného stavu náhradu trov konania žalovaným nepriznal. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).